

GEEF MIJ DE VIJF!

5 oplossingen voor de ouderenzorg van morgen

Met dit memorandum presenteert sectororganisatie Vlozo 5 oplossingen voor de ouderenzorg van morgen. Rode draad doorheen dit memorandum is een klantgerichte ouderenzorg met nadruk op meer kwaliteit en minder regelgeving.

Vlozo, het Vlaams Onafhankelijk Zorgnetwerk, vertegenwoordigt meer dan 200 ouderenvoorzieningen (woonzorgcentra, groepen van assistentiewoningen, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra) en 18.000 bewoners. Dit is 25 procent van alle Vlaamse bedden.

1. Iedere resident verdient een gelijkwaardige behandeling

Het welzijn van een resident moet steeds centraal staan. Het mag eigenlijk niet uitmaken of een resident verblijft in een publieke dan wel in een private woongelegenheid. Helaas stellen we vast dat de overheidsfinanciering van private voorzieningen nog altijd achteroploopt in vergelijking met publieke voorzieningen. Meer concreet kunnen private woonzorgcentra minder genieten van het voordelige RVT-statuuut. Voorts blijken private voorzieningen benadeeld bij sociale tewerkstellingsinitiatieven van de overheid (Sociale Maribel, DAC'ers, GESCO-statuten, enzovoort). Ook hebben publieke voorzieningen vaak schulden die bijgepast moeten worden door steden en gemeenten, wat niet het geval is bij private voorzieningen.

Sectororganisatie Vlozo wenst komaf te maken met deze aanslepende discriminatie van private woongelegenheden en hamert daarom op een volledig gelijk speelveld tussen de diverse types van voorzieningen. Het mag niet langer draaien om het type woongelegenheid, maar wel om het welzijn van de inwonende resident! Nog een voordeel van een volledig gelijk speelveld is meer transparantie, waardoor het gemakkelijker wordt om woongelegenheden onderling te vergelijken. Het zal voor de resident en zijn familie bijvoorbeeld gemakkelijker worden om te antwoorden op vragen als 'wat biedt een woongelegenheid exact aan tegen welke dagprijs?'

2. 'Meer handen aan het bed' vereist aanpassing personeelsnormen

Vlozo wil graag inzetten op 'meer handen aan het bed' in de voorzieningen. Zo moet het bijvoorbeeld gemakkelijker worden om niet-verpleegkundige taken in een woonzorgcentrum te laten uitvoeren door zorgkundigen, verzorgenden, logistieke medewerkers of door mensen op zoek naar een job (die na een omscholing in het woonzorgcentrum tewerkgesteld worden). Daardoor kan ook het takenpakket van verpleegkundigen worden verlicht, waardoor ze een nog betere verpleging aan de oudere kunnen aanbieden.

In de praktijk blijkt 'meer handen aan het bed' niet altijd zo eenvoudig, omdat de sector gebonden blijft aan het verouderde federale KB 78. Dit KB ligt aan de basis van de taakomschrijving van alle zorgverleners. Vlozo vraagt daarom de dringende herziening van de kwalificaties en functieprofielen van de zorgberoepen binnen dit KB 78, zodat de woon- en leef functie van woonzorgcentra sterker tot uiting komt. De hervorming die vorig jaar werd doorgevoerd, blijkt immers onvoldoende. Op het vlak van personeelsnormen moeten we evolueren richting een resultaatsverbintenis. Momenteel ligt de nadruk nog te veel op een middelenverbintenis, zoals bijvoorbeeld het geval is met de erkenningsnormen.

Vlozo doet daarom volgende voorstellen tot aanpassing van de personeelsnormen:

- Elk talent telt! Mensen die werken met hun hart en handen moeten meer kansen krijgen. Denk daarbij maar aan woonbegeleiders, logistiek personeel, enzovoort. Momenteel ligt de klemtoon bij de personeelsnormen nog te eenzijdig op mensen die zogenaamde hoofdarbeid verrichten.
- Extra kansen voor opleiding op de werkvloer voor personeelsleden van woonzorgcentra. Dit vereist wel dat de overheid hiervoor eerst een regelgevend kader uitwerkt.
- Evaluatie van het zogenaamde 'Project 600'. Het Project 600 biedt aan werknemers de kans om een verpleegdiploma te behalen met volledig behoud van loon en anciënniteit. Hoewel we de nobele bedoelingen van dit project niet in twijfel trekken, stellen we toch vast dat dit Project 600 voor de woonzorgcentra ronduit negatief werkt en meestal goede zorgkundigen naar de ziekenhuizen lokt. We vragen daarom om dit Project 600 grondig te evalueren. Met dezelfde middelen zouden veel meer mensen opgeleid en tewerkgesteld kunnen worden in de woonzorgcentra.
- Incorporeren van de Sociale Maribel in de basistegemoetkoming zorg. Het doel van de Sociale Maribel is het creëren van extra arbeidsplaatsen in de social profitsector. In de praktijk zien we echter dat het administratieve beheer van de Sociale Maribel complex in elkaar zit. Om dit te vereenvoudigen, stellen we voor om deze Sociale Maribel te integreren in de basistegemoetkoming die woonzorgcentra ontvangen voor de loonkosten van het zorgpersoneel.
- Meer inzetten op functiedifferentiatie in de zorgsector. Dit houdt in dat bepaalde taken van verpleegkundigen worden overgeheveld naar personeelsleden met andere kwalificaties. Dit maakt het voor verpleegkundigen mogelijk om zich toe te leggen op hun kernactiviteit, met name het verplegen van mensen. Ook laat functiedifferentiatie meer ruimte voor maatwerk: er kan meer kwalitatieve zorg worden aangeboden aangepast aan de noden van de bewoner.
- Valorisatie van de verpleegkundigen met een diploma A2 of HBO5. Ze maken momenteel 40 procent uit van het totaal aantal verpleegkundigen in de woonzorgcentra. Een HBO5-verpleegkundige is ook een goede verpleegkundige!
- Nieuwe disciplines en specialisaties moeten eenvoudiger ingang kunnen vinden. Voorbeelden zijn mensen met een diploma lichamelijke opvoeding, psychologie, schoonheidsspecialist, psychomotoriek, lichaamstaal, muziektherapie, enzovoort. Elk van deze profielen kan een toegevoegde waarde betekenen in een voorziening!

Deze profielen dienen ook mee opgenomen te worden in het geheel van de personeelsnormen waaraan dan een passende overheidsfinanciering gekoppeld is. Dit laat de zorgsector toe om bijkomende werkgelegenheid te creëren in de ouderenvoorzieningen. Een dergelijke maatregel komt trouwens de ganse samenleving ten goede, aangezien de extra jobs leiden tot een belangrijke economische meerwaarde!

- Subsidies moeten in eerste instantie gaan naar het aanwerven van extra zorgmedewerkers en minder naar infrastructuur.
- Bied het zorgpersoneel ook na 2020 duidelijkheid over IFIC. Dit is een recent (door de Vlaamse overheid) ingevoerd loonmodel voor personeel in paritair comité 330. Uitgangspunt van IFIC is dat niet langer naar de opleiding wordt gekeken, maar wel naar de functie. Over de financiering van dit loonmodel na 2020 bestaat echter nog veel onduidelijkheid.

3. Een correcte financiering voor elke zwaar zorgbehoevende resident

Alle zwaar zorgbehoevende ouderen in een woonzorgcentrum dienen recht te hebben op een (gunstiger) RVT-statuut, dat door de overheid wordt gefinancierd. Anno 2019 is dit slechts voor 80 procent van de bewoners het geval.

Vlozo dringt erop aan dat deze RVT-dekking op korte termijn opgetrokken wordt naar 100 procent. Pas als deze discriminatie tussen zwaar zorgbehoevende residenten volledig is weggewerkt, kan worden overgegaan tot de zogenaamde persoonsvolgende financiering waarmee bewoners hun zorg kunnen 'inkopen'. De basis van de persoonsvolgende financiering moet immers gevormd worden door een 100 procent RVT-dekkingsgraad.

4. Meeschrijven aan intersectorale akkoorden

Als volwaardige zorgpartner wil Vlozo graag nauw betrokken worden bij de komende Vlaamse intersectorale akkoorden, de onderhandelingen in de schoot van de Nationale Arbeidsraad en bij de aanpassing van het hogervermelde KB 78 (over de taakomschrijving van de zorgverleners).

5. Gevraagd: een lange termijnvisie op ouderenzorg

De ouderenzorg staat de komende decennia voor grote uitdagingen. Volgens prognoses van het Federaal Planbureau zal in ons land het aandeel van mensen ouder dan 65 jaar toenemen met 50 procent: van de huidige 17 procent tot liefst 24 procent in 2035. Binnen deze grote groep zal ook het aantal 80-plussers fors toenemen.

Op het vlak van ouderenzorg staat we dus voor een immense opdracht. We moeten deze taak met z'n allen aangaan op basis van een lange termijnvisie en met een positieve ingesteldheid. Wat ook positief benaderd moet worden, is het ondernemerschap in de ouderenzorg. Deze privé-initiatieven dragen immers in belangrijke mate bij aan zowel de betaalbaarheid van de ouderenzorg als aan de diversiteit en de kwaliteit van het aanbod.

Als sectororganisatie vraagt Vlozo daarom aan de politieke partijen om inzake ouderenbeleid verder werk te maken van een visie op lange termijn, waarbij de nadruk ligt op meer kwaliteit en minder regelgeving. Deze principes worden al jarenlang naar voren geschoven, maar in de praktijk zien we

dat er vanuit de overheid steeds meer regels zijn bijgekomen. Een oplossing bestaat daarom in de consequente toepassing van het principe van de 'onestopshop', een soort van uniek loket waar alle overheidsinformatie terug te vinden is.

Voor meer informatie:

Geert Uytterschaut – voorzitter VLOZO

Véronique De Schaepmeester – gedelegeerd bestuurder VLOZO

www.vlozo.be – info@vlozo.be